

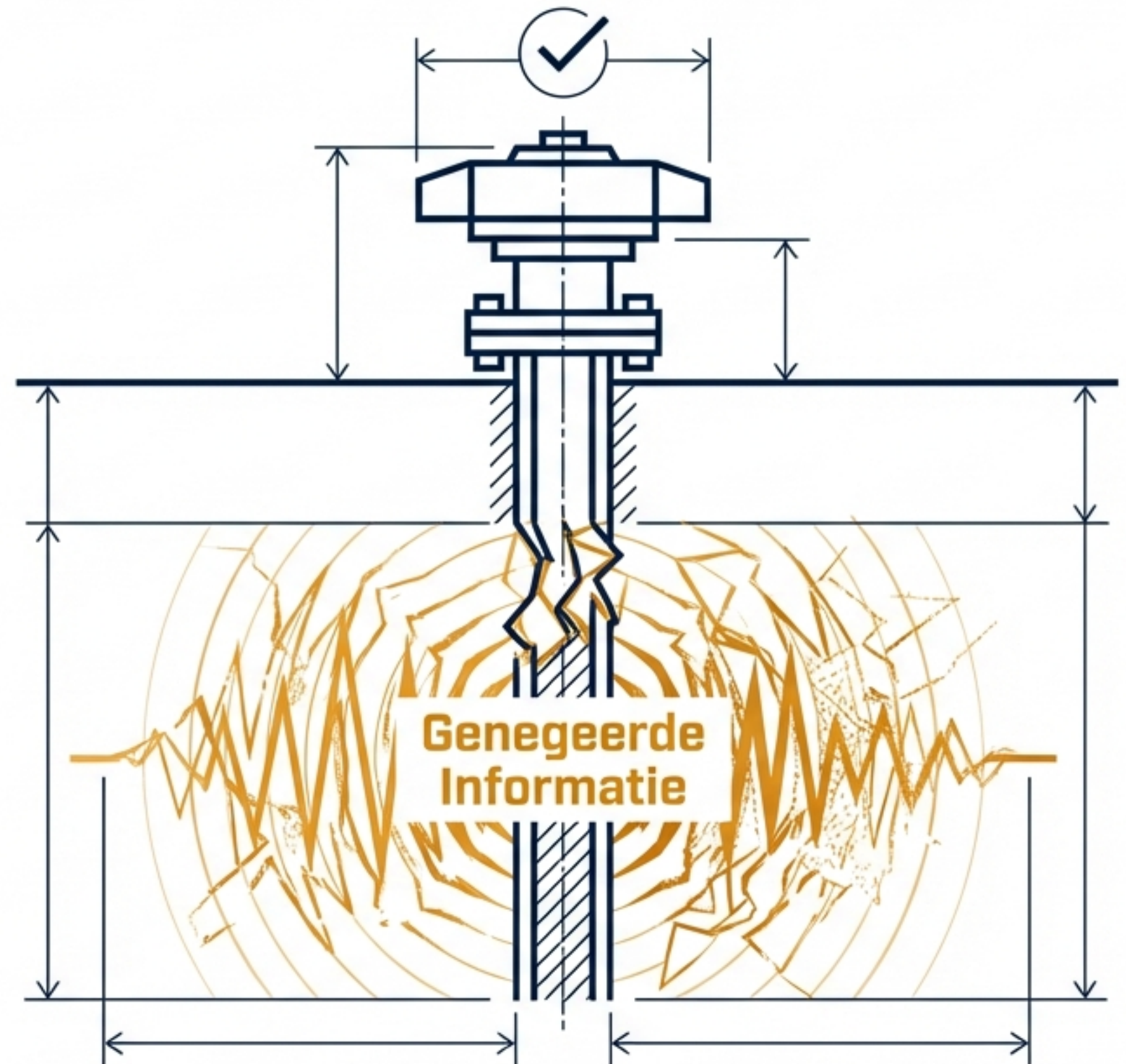
De Architectuur van Systemefalen

Hoe het negeren van informatie leidt tot entropie in beleid, organisaties en de maatschappij.

De illusie van afsluiting

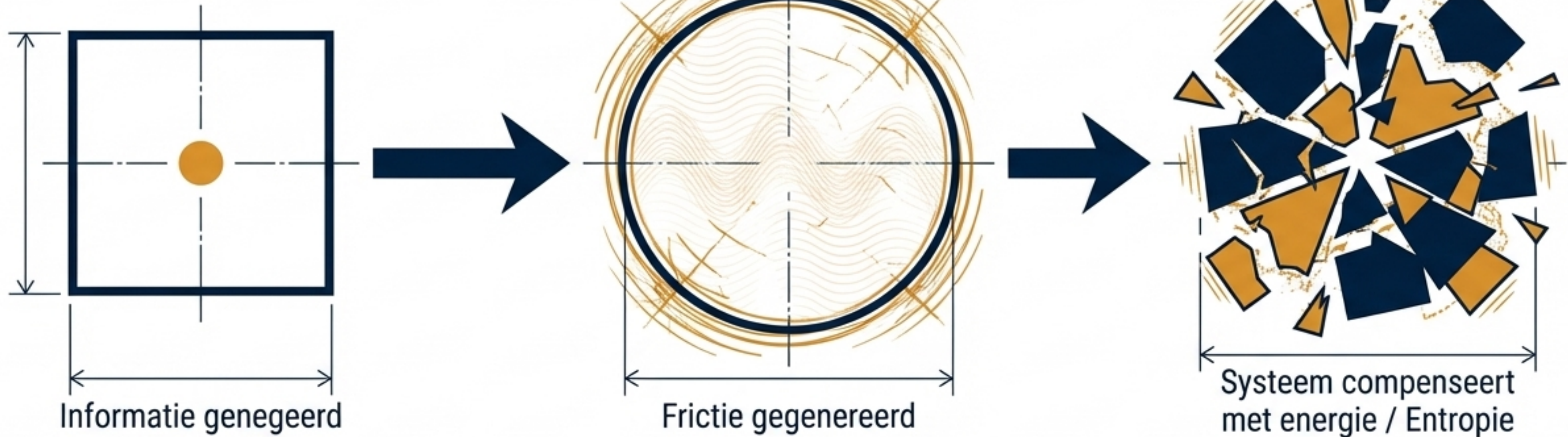
Het begint zelden met slechte intenties. Neem de gasvelden: geconfronteerd met een crisis wordt de bron fysiek afgesloten. Alsof het systeem zichzelf daarmee corrigeert. Maar bodembewegingen blijven jarenlang bestaan. De schade stopt niet.

Het probleem verdwijnt niet wanneer de bron wordt dichtgezet, zolang de onderliggende realiteit wordt genegeerd.

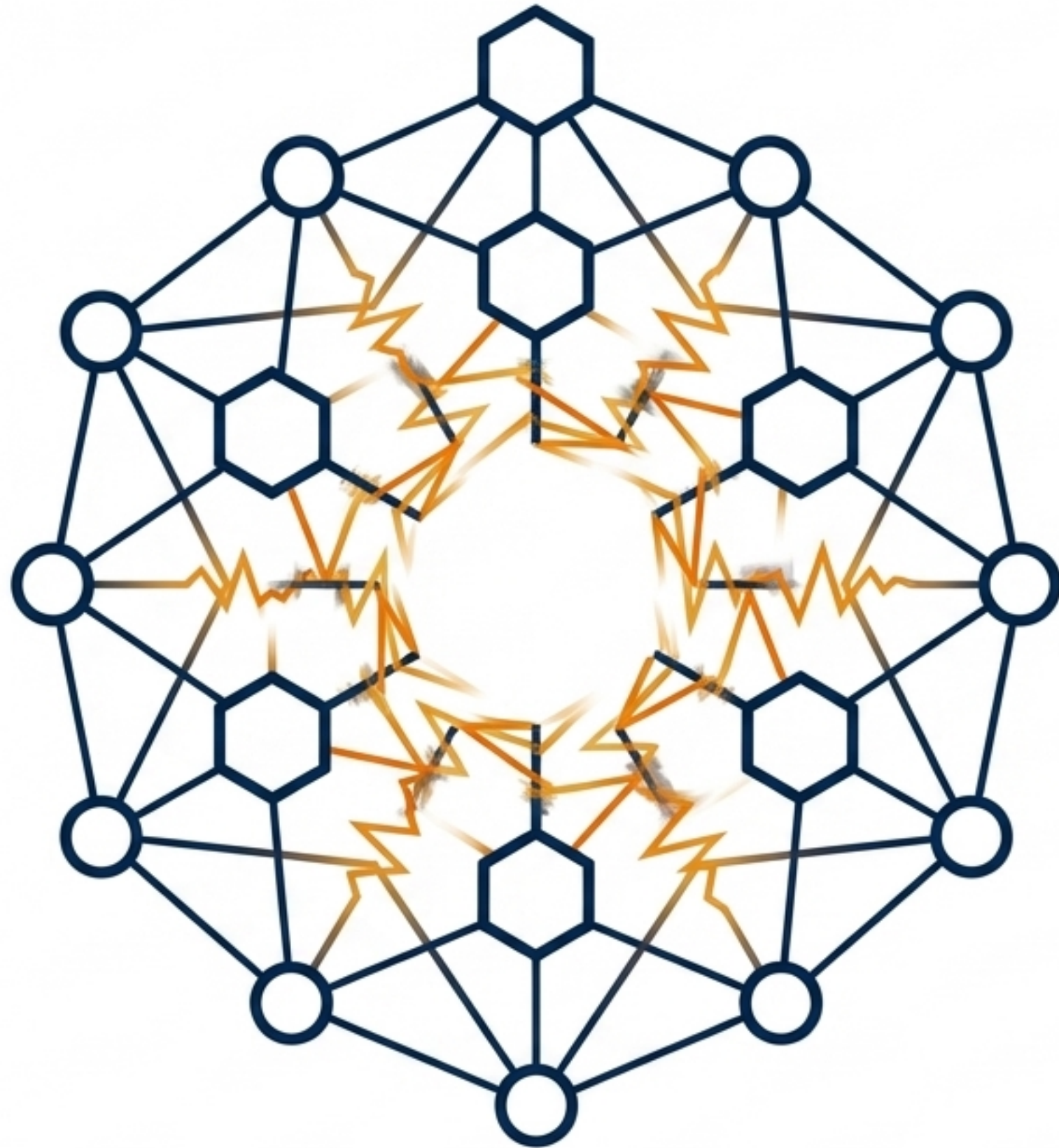

De universele wet van verplaatste informatie

Systemen werken onverbidlijk. Wat niet wordt meegenomen in de informatie, verdwijnt niet in het niets.

**Wat buiten beeld wordt gehouden, verdwijnt niet.
Het verplaatst zich. En komt terug.**

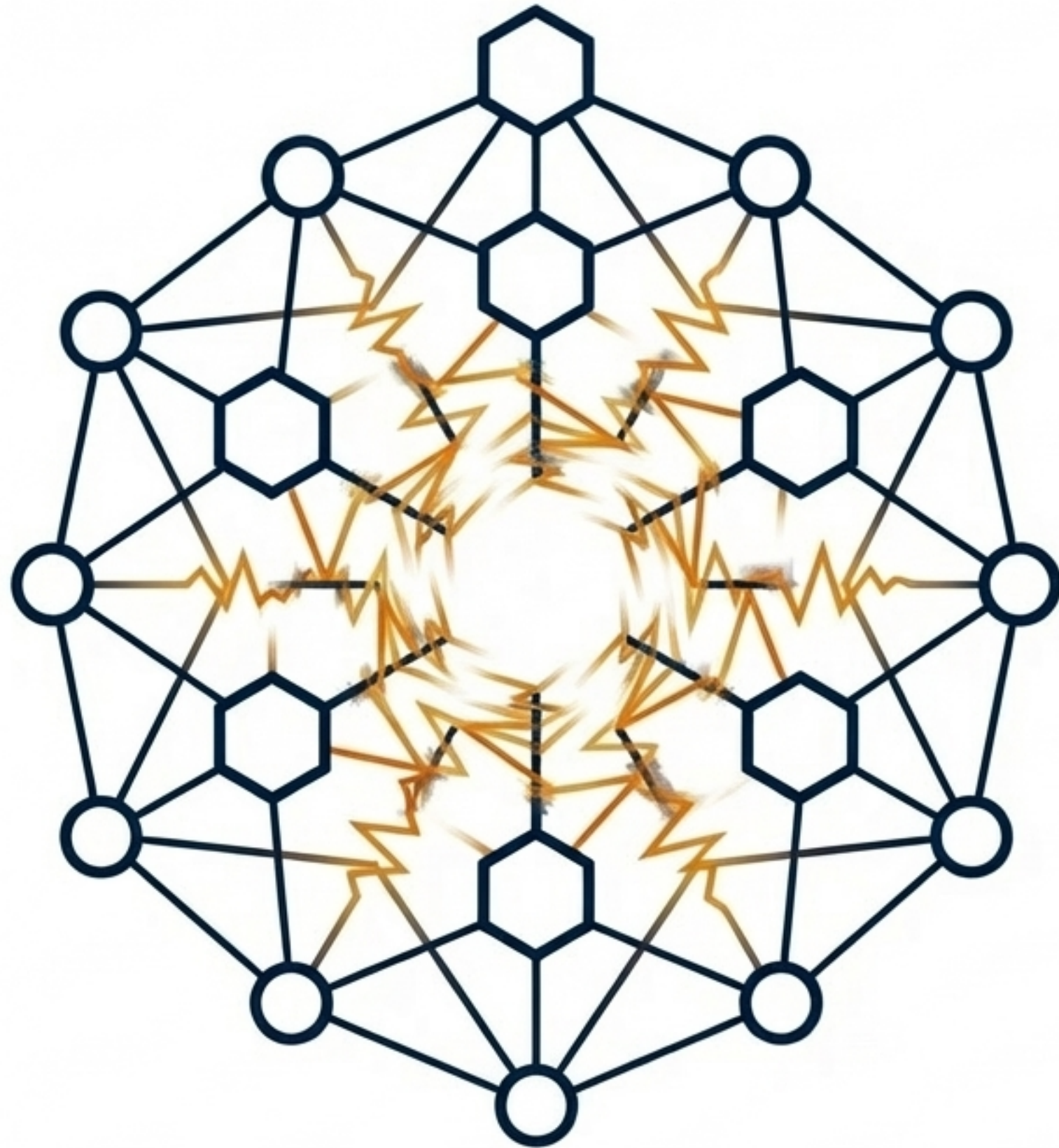
PROFESSIONAL

Lens 1: De Psychologische Realiteit

Luuc Christiaanse (Systeemtherapeut)

Binnen organisaties en familiesystemen ontstaan verstoringen wanneer informatie ontbreekt of wordt verzwegen. Conflicten keren terug. Besluiten ontsporen. Patronen herhalen zich.

Wat in opstellingen zichtbaar wordt als 'het niet-geziene', manifesteert zich als constante spanning. Het systeem kan zichzelf niet corrigeren.

PROFESSIONAL

Lens 2: De Natuurkundige Realiteit

Dr. Arend van Campen (Natuurkundige / Thermodynamica)

Systemen functioneren op basis van wetmatigheden. Geen metaforen, maar harde fysica. Zodra informatie ontbreekt of vervormd raakt, verschuift de balans tussen materie en energie.

Dit is de definitie van entropie.
Wanorde. Verspilling. Frictie.
Polarisatie.

Twee werelden, één onverbiddelijke conclusie

Wat in een organisatie voelbaar wordt als relationele spanning, is natuurkundig gezien exact hetzelfde: een systeem dat onvoldoende informatie heeft om de realiteit te navigeren.

De formule voor operationele orde

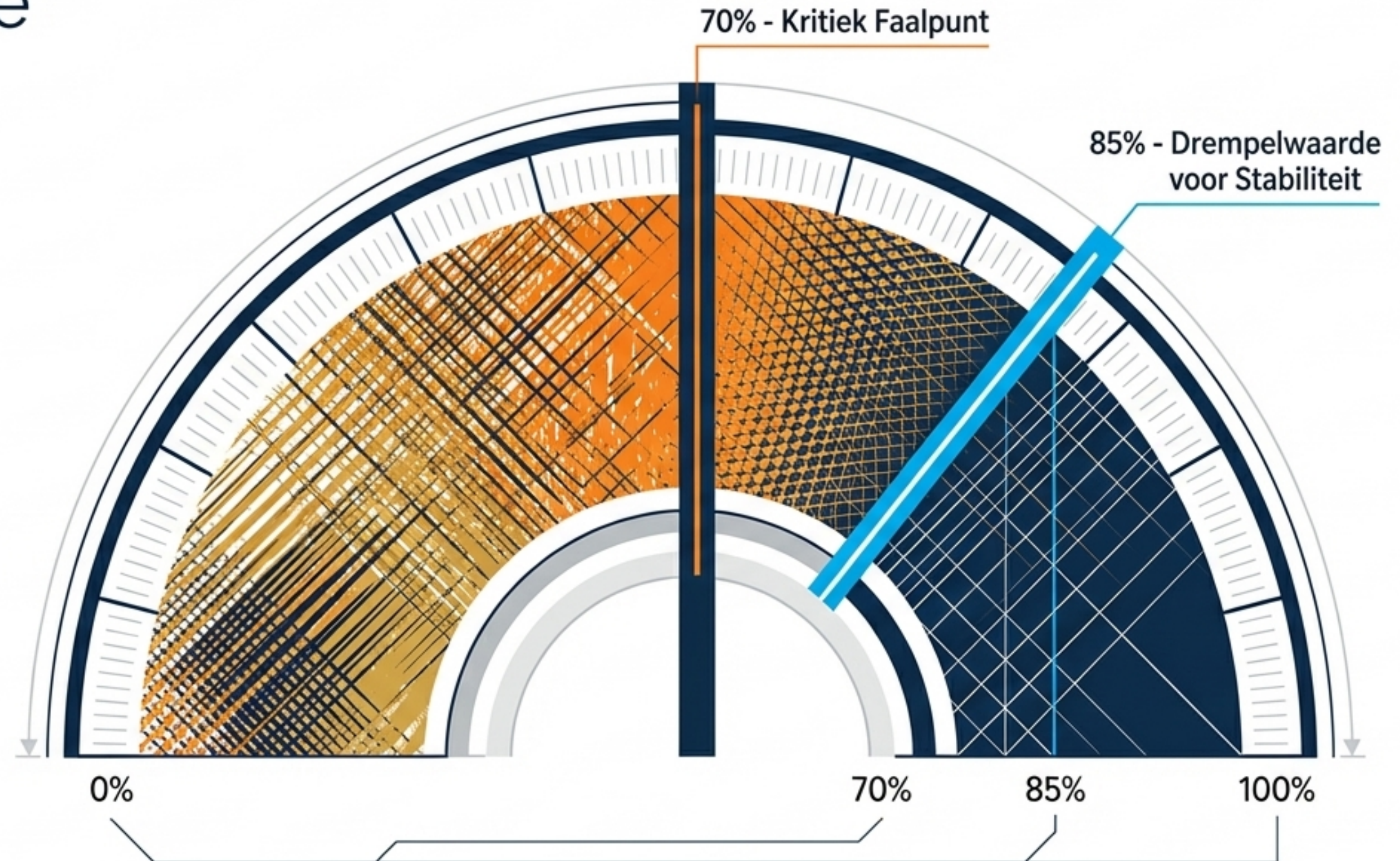

Orde en stabiliteit zijn geen toeval. Het beeld van een rommelige kamer klopt: chaos ontstaat niet zomaar, het ontstaat door een gebrek aan inzicht en actie.

Het kritieke omslagpunt van informatie

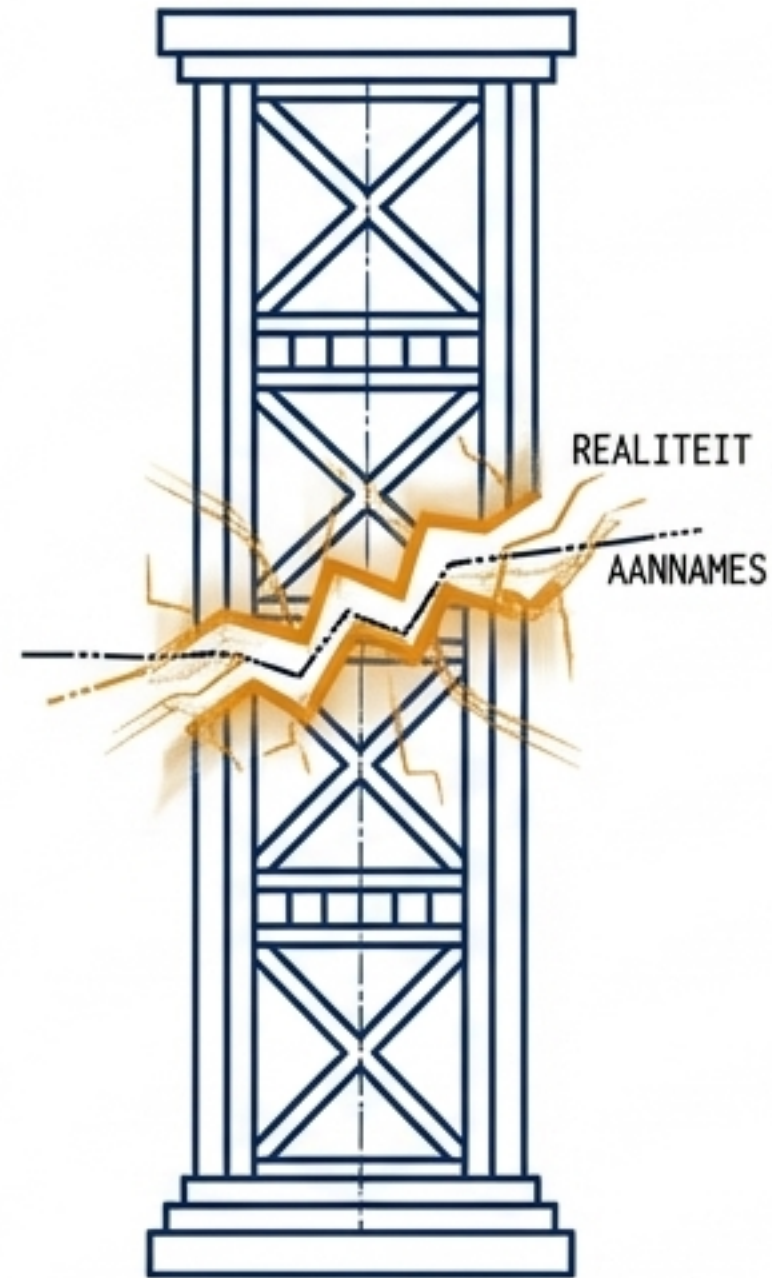
Organisaties die denken goed geïnformeerd te zijn, blijken in werkelijkheid vaak met ongeveer 70% van de benodigde informatie te werken.

Stabiliteit ontstaat pas boven een kritische grens van rond de 85%. Dit ogenschijnlijk kleine verschil is precies de zone waarin systemen kantelen.

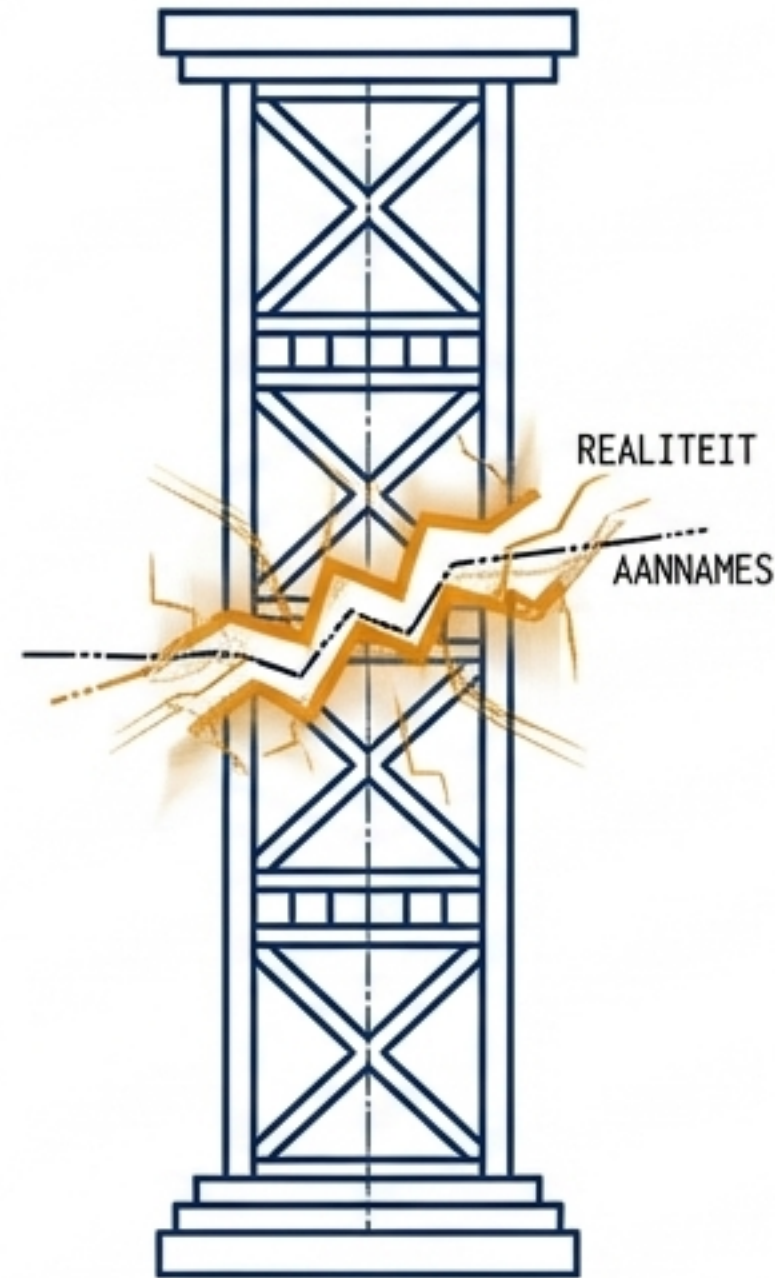
Symptomen van entropie in de maatschappij

Beleid & Klimaat

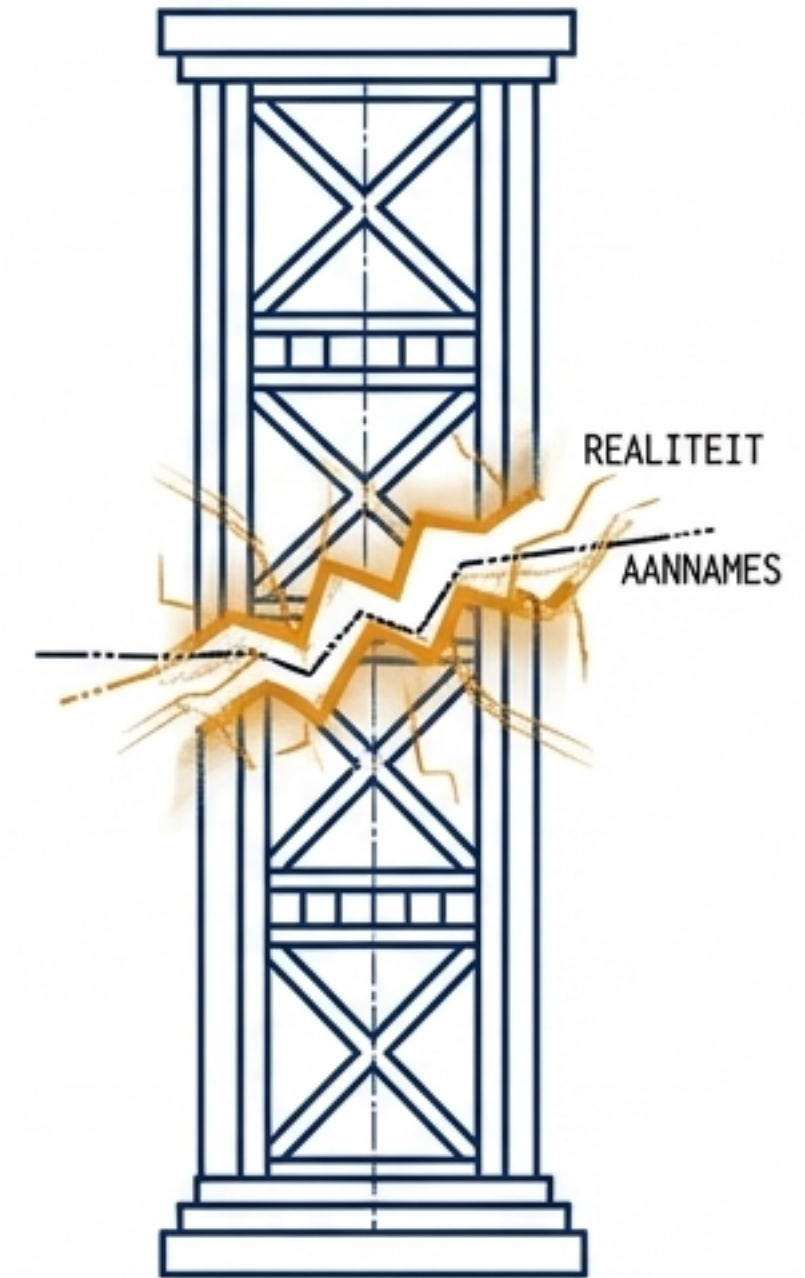
Leunt op onvoldoende onderbouwde aannames. Resultaat: Oplopende kosten en groeiende weerstand.

Defensie

Overschrijdt fysieke en economische grenzen zonder dit expliciet te maken. Meer investeren zonder onderliggende dynamiek versterkt instabiliteit.

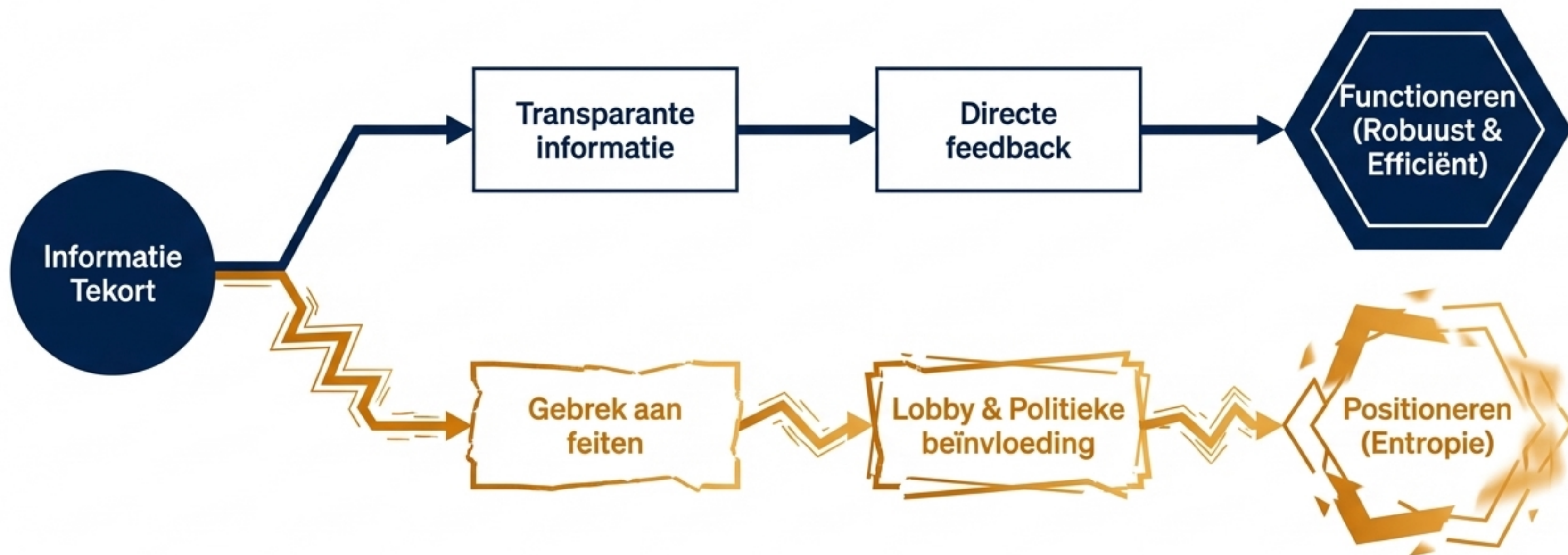
Europese Plannen

Ontbreekt cruciale informatie om gevolgen werkelijk te overzien. Resultaat: Afnemende effectiviteit.

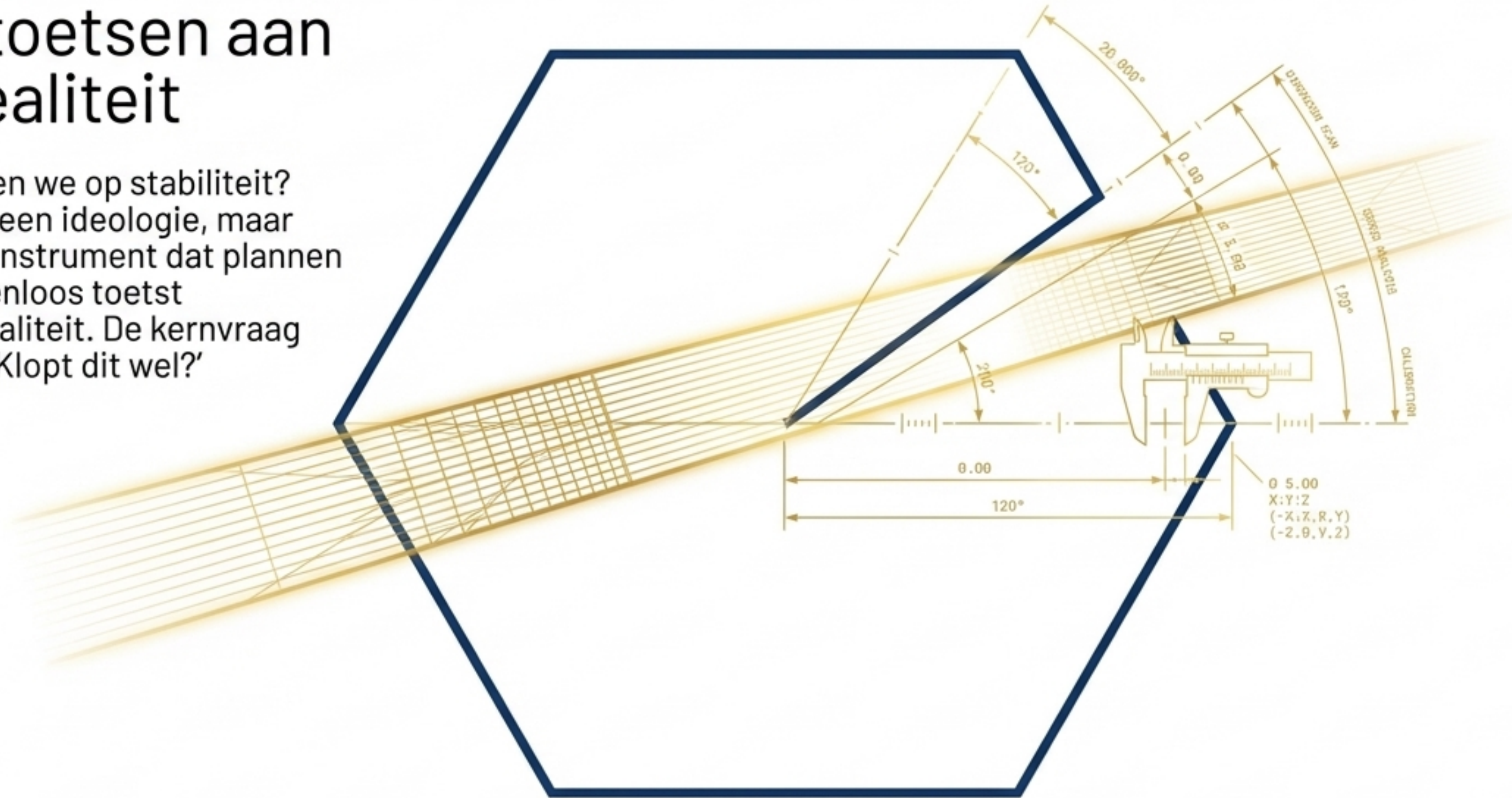
De verschuiving van functioneren naar positioneren

Wanneer de realiteit niet klopt met het plan, gebruiken systemen steeds meer energie om zichzelf overeind te houden. Bedrijven verschuiven hun focus: in plaats van waarde te creëren (functioneren), vechten ze voor overleving via politieke lobby (positioneren).

Cassandra: Het toetsen aan de realiteit

Hoe sturen we op stabiliteit?
Niet met een ideologie, maar
met een instrument dat plannen
meedogenloos toetst
aan de realiteit. De kernvraag
is altijd: 'Klopt dit wel?'

De drie pijlers van frictie

Cassandra maakt frictie zichtbaar, vaak nog voordat systemen vastlopen. Waar deze drie elementen niet samenvallen, ontstaat onmiddellijk entropie.

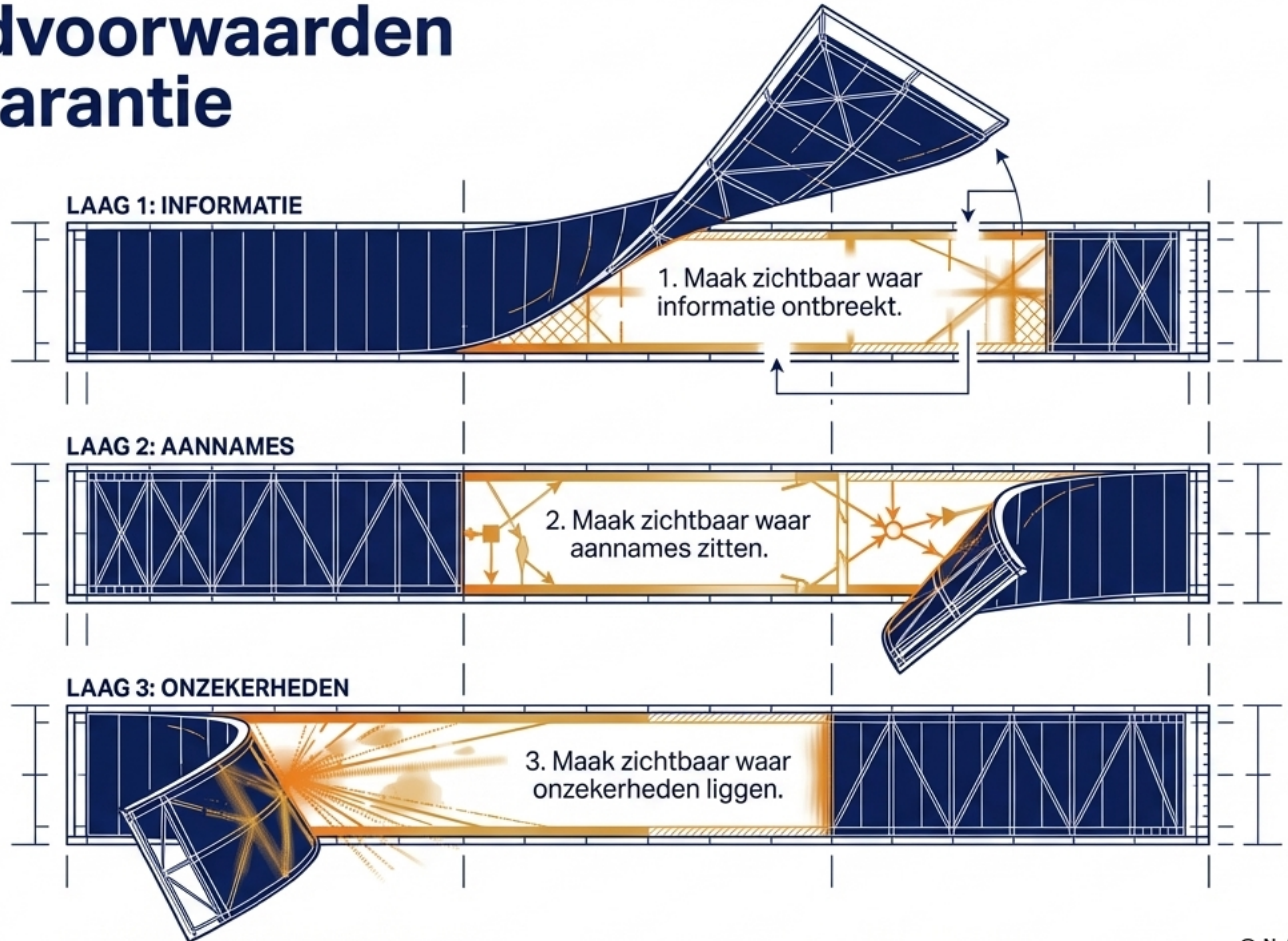
Het gevaar: Wie definieert de realiteit?

Als informatie zo bepalend is, wie controleert dan de input? De aannames? Een systeem dat pretendeert objectief te zijn, kan **zelf een onzichtbaar machtsinstrument** worden.

De drie randvoorwaarden voor transparantie

Om te voorkomen dat AI of beleidsmodellen machtsinstrumenten worden, moet het systeem absoluut open, controleerbaar en inzichtelijk zijn.

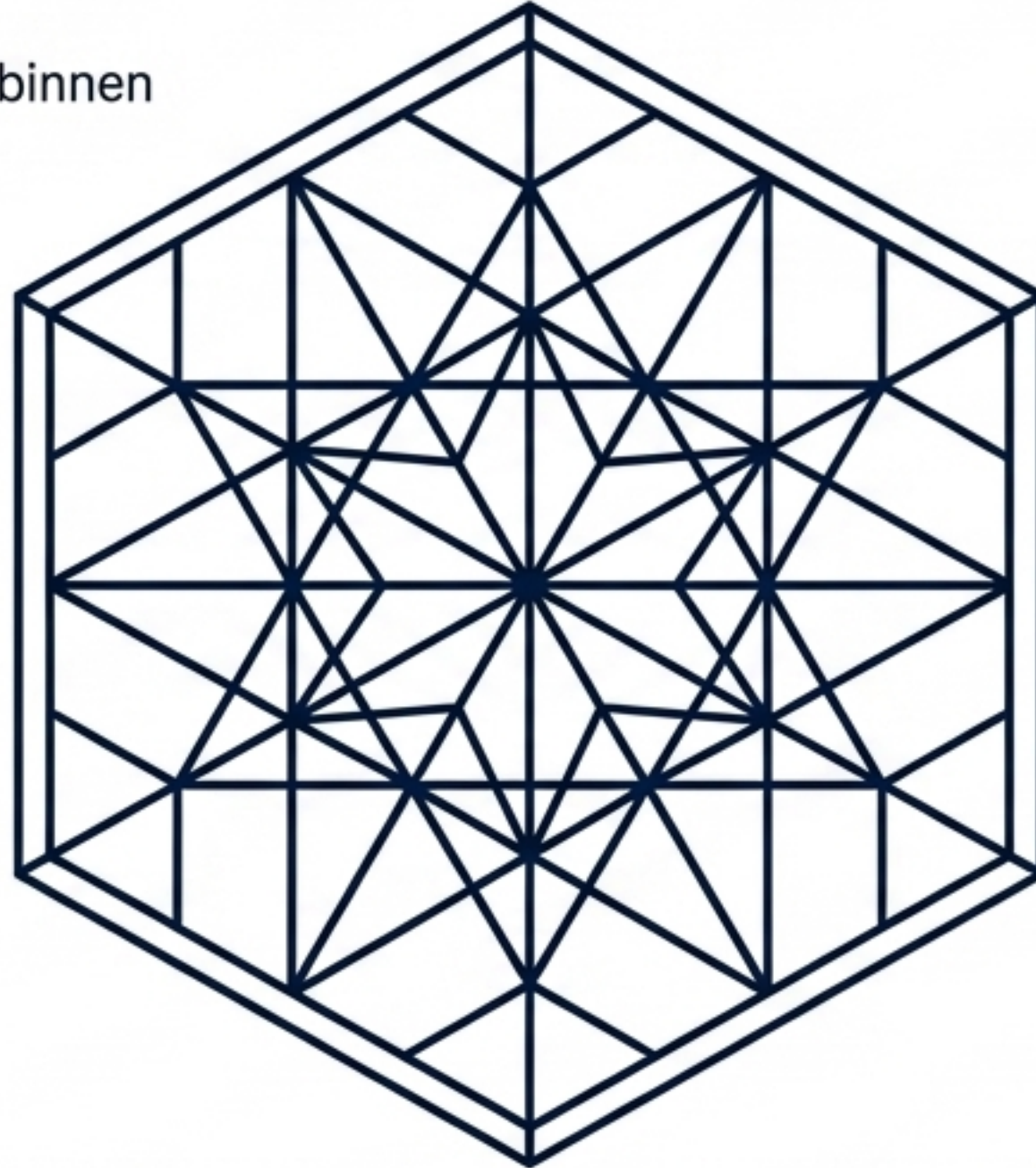

Twee besturingssystemen

	Menselijk Systeem	Natuurlijk Systeem
Basis	Leunt op aannames en lobby	Optimale informatie
Reactie op fouten	Verbergen en verzwijgen	Directe feedbackloops
Energiebeheer	Verspilt energie om overeind te blijven	Nul verspilling
Uitkomst	Entropie en dysfunctioneren	Balans en robuustheid

De natuur discussieert niet, zij optimaliseert

Alles wat leeft, functioneert op basis van optimale informatie. Wat niet functioneert binnen de realiteit, houdt simpelweg geen stand. Het herstellen van onze systemen is fundamenteel eenvoudig.

Modelleer de natuur. Of, op z'n Hollands: Aap de natuur gewoon na.